

UDK 378.014.3:614.2(497.6BIJELJINA)

DOI 10.7251/AKPR1801001K

**UNIVERZITET BIJELJINA U SVIJETU ZDRAVSTVENIH NAUKA –
OSNIVANJE I RAZVOJ**

Boro Krstić¹

Apstrakt

Autor u radu navodi osnovne činjenice vezane za nastanak i razvoj Univerziteta Bijeljina, dajući poseban osvrt na oblast zdravstvenih nauka - Farmacije i Sestrinstva, koji se izučavaju na ovoj visokoškolskoj ustanovi, u okviru Farmaceutskog fakulteta i Fakulteta zdravstvenih studija. U radu su hronološki navodi dokumenti koji su vodili do sticanja Dozvole za rad i do početka obavljanja visokoškolske djelatnosti Univerziteta. Autor, kao jedan od učesnika u procesu nastanka Univerziteta, uglavnom se koristi izvornom dokumentacijskom građom. Određene detalje obrazlaže pozivanjem na pozitivne propise koji su važili u vrijeme osnivanja Univerziteta, i nakon tog perioda, a do zaključka dolazi koristeći se metodom analize i sinteze. Radom se nastoji ukazati na postojeću problematiku u oblasti zdravstvenih nauka, odnosno visokog obrazovanja, nastalu nakon prelaska na bolonjski sistem obrazovanja u BiH. Takođe, smisao rada jeste da se ukaže na kompleksnost nastanka visokoškolske ustanove, eventualnu odgovornost i put koji treba da se prođe, ali ne nužno i uvijek, pri nastanku i u radu univerzitetske visokoškolske ustanove. U radu se polazi od pretpostvke da je za bolji i brži razvoj Univerziteta, odnosno visokoškolskih ustanova u Republici Srpskoj neophodno izvršiti usklađivanje propisa, obezbijediti bolju transparentnost rada Savjeta za visoko obrazovanje i smanjiti broj tjela koja donose mišljenje o opravdanosti uvođenja novog studijskog programa.

Ključne riječi: Univerzitet, fakultet, zdravstvo, sestrinstvo, farmacija.

¹ Boro Krstić, dr, docent, Univerzitet „Bijeljina“, Pavlovića put bb 76300 Bijeljina, Republika Srpska, BiH, Tel: +387 65 237 072, e-mail: direktor@ubn.rs.ba

UNIVERSITY BIJE LJINA IN THE WORLD OF HEALTH SCIENCES - ESTABLISHMENT AND DEVELOPMENT

Boro Krstić¹

Abstrakt

The author states the basic facts related to the establishment and development of the Bijeljina University, giving particular consideration to the field of health sciences - Pharmacy and Nursing, which are being studied at this higher education institution within the Faculty of Pharmacy and Faculty of Health Studies. The paper chronologically documents the procedure that led to obtaining the Work Permit and the beginning of the University's higher education activities. The author, as one of the participants in the process of establishing the University, is mainly using the original documentary material. The author explains certain details by referring to the positive regulations that were valid at the time of the establishment of the University, and after that period, and makes conclusion by using the method of analysis and synthesis. The paper seeks to point out the existing issues in the field of health sciences, i.e. higher education, arising after the transition to the Bologna education system in Bosnia and Herzegovina. Also, the purpose of the paper is to point out the complexity of the establishment of a higher education institution, eventual responsibility and the path to pass, which is not always necessary in the establishment of university higher education institutions. The paper starts from the premise that for a better and faster development of the University or higher education institutions in the Republic of Srpska, it is necessary to harmonize the regulations, ensure better transparency of the work of the Higher Education Council and reduce the number of bodies that give an opinion on the justification for introducing a new study program.

Key words: University, faculty, health, nursing, pharmacy.

¹ Boro Krstić, PhD, Assistant Professor, University „Bijeljina”, Pavlovica put bb 76300 Bijeljina, Republic of Srpska, BiH, Tel: +387 65 237 072, e-mail: direktor@ubn.rs.ba

Uvod

Univerzitet „Bijeljina“ Bijeljina je naziv dobio na osnovu Saglasnosti Načelnika opštinske uprave Bijeljina, izdate na osnovu Zahtjeva koji je, u to vrijeme, podnio Visoka škola „Koledž zdravstvene njege“ Bijeljina (Saglasnost za registraciju naziva Univerzitet „Bijeljina“ Bijeljina, Opštinska uprava Bijeljina, broj: 02-014-1-338/09 od 09.04.2009.godine).

Univerzitet Bijeljina ima sjedište u Bijeljini, Pavlovića put bb – Dvorovi, nedaleko od Etno sela „Stanišići“, prema graničnom prelazu sa Srbijom – Pavlovića most. Univerzitet „Bijeljina“ je visokoškolska ustanova, osnovana 2010.godine, na osnovu Saglasnosti na osnivanje izdate od strane Ministarstva prosvjete i kulture Republike Srpske (Saglasnost na osnivanje Univerziteta Bijeljina, Minsistarstvo prosvjete i kulture Republike Srpske, broj 07.023/612-3-1/10 od 11.05.2010.godine), kome je prethodila registracija kod Okružnog privrednog suda u Bijeljini (Rješenju o registraciji, Okružni privrednog suda u Bijeljini, broj 059-0-Reg-10-000 307 od 05.07.2010.godine).

Rad ima za cilj da se na osnovu iskustava Univerziteta Bijeljina ukaže na:

1. potrebe izmjene propisa kako bi se otklonile prepreke za razvoj i širenje visokoškolskih ustanova u Republici Srpskoj i šire,
2. postojeća pozitivna iskustva koja mogu da preuzmu druge visokoškolske ustanove,
3. potrebu prevazilaženja postojećih problema, što može korisno uticati na razvoj zdravstvene struke, jer će se energija koja se troši na ove probleme moći preusmejriti na poboljšanje studijskih programa a samim tim i struke.

Jedna od specifičnosti Univerziteta Bijeljina javila se u momentu osnivanja visokoškolske ustanove. Naime, u to vrijeme nosilac imovine bila je Visoka škola „Koledž zdravstvene njege“ Bijeljina (kao jedan od suosnivača Univerziteta). Prenos imovine na Univerzitet je izvršen na osnovu statusne promjene spajanje uz pripajanje, kojim je Univerzitet preuzeo od Visoke škole „Koledž zdravstvene njege“ Bijeljina sva prava i obaveza, a sam Koledž, prema konceptu te statusne promjene, pravno je prestao da postoji.

Prenos imovine u vlasništvo Univerziteta bio je ključni uslov da Ministarstvo prosvjete i kulture je izda:

- Dozvolu za rad Univerzitetu Bijeljina, a nakon toga i
- Rješenje o upisu Univerziteta Bijeljina u Registar visokoškolskih ustanova u Republici Srpskoj.

Izvor podataka za primjenjeni metod analize u ovom radu predstavljali su osnivački akti, odnosno interni podaci predmeta istraživanja.

Fakulteti i studijski programi

Univerzitet Bijeljina u svojoj organizacionoj strukturi ima četiri fakulteta koji imaju status organizacionih jedinica i nemaju status pravnih lica, i to: Farmaceutski fakultet, Fakultet zdravstvenih studija, Fakultet za psihologiju i Poljoprivredni fakultet. Univerzitet Bijeljina, na navedenim fakultetima, izvodi nastavu na ukupno pet studijskih programa iz tri naučne oblasti, a kako je prikazano u **Tabeli broj 1**.

Tabela 1. Struktura studijskih programa

Naučna oblast	Naučno polje	Studijski program
Medicinske i zdravstvene nauke	Osnovna medicina	Integrisane aka. studije Farmacija
	Zdravstvene nauke	Sestrinstvo
Poljoprivredne nauke	<i>Poljoprivredne biljne nauke, šumarstvo i ribarstvo</i>	<i>Poljoprivredna proizvodnja</i>
	<i>Ostale poljoprivredne nauke</i>	<i>Agroekonomija</i>
<i>Društvene nauke</i>	<i>Psihologija</i>	<i>Osnovne akademske studije psihologije</i>

Izvor: Elaborat o društveno ekonomskoj opravdanosti osnivanja Univerziteta Bijeljina

Na Univerzitetu Bijeljina po okončanju studija stiču se zvanja usklađena sa važećim propisima na nivou Republike Srpske i BiH.¹ Navedena zvanja Zakonom i podzakonskim aktima su, takođe, od strane zakonodavca usklađena sa zvanjima, odnosno kvalifikacijama koje se stiču u okviru Evropskog prostora obrazovanja. U **tabeli broj 2.** navedena su zvanja koja se stiču po okončanju prvog ciklusa studija na Univerzitetu Bijeljina.

Tabela 2. Zvanja koja se stiču po okončanju studija na Univerzitetu Bijeljina

RB	Studijski program	Stručni naziv
1	Integrisane akademske studije farmacije	Magistar farmacije 300 ECTS
2	Sestrinstvo	Dipl. medicinska sestra 180 ECTS
3	Poljoprivredna proizvodnja	Dipl. inženjer poljoprivrede 240 ECTS
4	Agroekonomija	Dipl. inženjer agroekonomije 240 ECTS
5	Osnovne akademske studije psihologije	Diplomirani psiholog 240 ECTS

Izvor: Elaborat o društveno ekonomskoj opravdanosti osnivanja Univerziteta Bijeljina

Razvoj studijskog programa Integrisane akademske studije farmacije

Izvorni dokument po kome su organizovani studijski programi na Farmaceutskom fakultetu i Fakultetu zdravstvenih studija je:

- Direktiva 2005/36/EZ Evropskog parlamenta i Savijeta o priznavanju stručnih kvalifikacija i
- Direktiva 2013/55/EU Evropskog parlamenta i Savijeta o izmjeni Direktive 2005/36/EZ o priznavanju stručnih kvalifikacija.

Direktiva daje minimum sadržaja koje određeni studijski program iz medicinske, odnosno zdravstvene oblasti treba da ispunjava, u cilju usaglašavanja i jednoobraznosti studijskih programa određene struke na području Evropske Unije, a radi lakšeg priznavanja stečenih zvanja licima koja su ta zvanja stekli na teritoriji druge države članice EU i u trećim

¹ Zakon o zvanjima koja se stiču završetkom visokog obrazovanja, Sl. glasnik Republike Srpske, br. 33/2014 i 63/2014. Pravilnik o listi strukovnih, akademskih i naučnih zvanja, Sl. glasnik Republike Srpske, broj: 117/2014 i 83/2015. Priručnik za primenu kvalifikacionog okvira u visokom obrazovanju, Svjetski univerzitetski servis BiH, ISBN 978-9958-042-14-0

zemljama. Krajnji cilj je pristup i obavljanje profesije van zemlje u kojoj je stečena stručna kvalifikacija, u okviru Evropske unije.

Prema Direktivi, pripadajućim propisima i standardima za akreditaciju u Republici Srpskoj neophodno je da studijski program koji se akredituje bude usklađen sa tri slična studijska programa iz okruženja.

Tako je na Farmaceutskom fakultetu program Farmacije usklađen sa programom na (Studijski program Integrisane akademske studije farmacije, Farmaceutski fakultet Univerziteta Bijeljina, dostupno na <http://www.ubn.rs.ba/dokaz-o-podudarnosti-za-drugim-studijskim-programima>, (06.12.2018.):

1. Farmaceutskom fakultetu u Beogradu,
2. Medicinskom fakultetu, odsjek za farmaciju u Nišu i
3. Farmaceutskom fakultetu u Atini.

Na Fakultetu zdravstvenih studija, program Sestrinstva je usklađen sa programom sestrinstva koji se izvodi na (Studijski program Sestrinstvo, Fakultet zdravstvenih studija Univerzitet Bijeljina, dostupno na <http://www.ubn.rs.ba/dokaz-o-podudarnosti-za-drugim-studijskim-programima-0> (06.12.2018.):

1. Fakultetu zdravstvene vede u Mariboru,
2. Nicolas Copernicus Univerzitet – Poljska,
3. Medicinski univerzitet Plovdiv.

Program Integrisanih akademskih studija farmacije je najvećim dijelom oslonjen na Integrisane akademske studije farmacije na Farmaceutskom fakultetu Univerziteta u Beogradu, pa je iz tog razloga došlo do nezatnog propusta u odnosu na Direktivu 2013/55/EU. Naime, u izradi studijskog programa nije bio uračunat pun fond sati praktične nastave koji preporučuje Direktiva. Iz tih razloga je Univerzitet 2017. godine podnio zahtev za relicenciranje studijskog programa Farmacije, kojim izmjenama je deseti semestar oslobođen teorijske nastave i predviđen je za obavljanje stručne prakse i izradu završnog rada. Pored toga uvedeni su i predmeti:

- Farmaceutsko zakonodavstvo i
- Farmakoterapija,

koji su, takođe, propisani Direktivom.

Zbog određenih nedostataka u izvornoj verziji studijskog programa, najeprije je 2013. godine izvršena izmjena studijskog programa Farmacije do 20 ECTS bodova, za šta nije bilo potrebno pribavljanje saglasnosti resornog Ministarstva (Član 42. stav 4. Zakona o visokom obrazovanju, "Sl. glasnik RS", br. 73/2010, 104/2011, 84/2012, 108/2013, 44/2015, 90/2016, 5/2017 - odluka US i 31/2018)) Izmjene² su izvršene na Prijedlog Farmaceutskog fakulteta i Odluke Senata Univerziteta Bijeljina.

² Prijedlog izmjena studijskog programa Farmaceutskog fakulteta, br. 02-022-2/13 od 19.09.2013.god. Odluka Senata o izmjeni studijskih programa, br. 02-899/13 od 19.09.2013.godina.

Tabela 3. Izmjene broj 1. studijskog programa Integrisane akademske studije farmacije

R.B.	Naziv predmeta koji se mijenja	Naziv novouvedenog predmeta	Broj ECTS bodova predmeta koji se mijenja	
			Prije promjene	Poslije promjene
1	Ishrana i nutritivna terapija	Farmakoepidemiologija	3	3
2	Laboratorijska dijagnostika poremećaja metabolizma	Farmakokinetika	3	3
3	Strani jezik u akademskoj i profesionalnoj praksi	Klinička farmacija 1	6	6
4	Farmakokinetika	Klinička farmacija 2	5	5
5	Hemija rastvora	Marketing u farmaciji	3	3
UKUPNO			20	20

Izvor: Odluka Senata Univerziteta o izmjeni studijskog programa Farmacije

Imajući u vidu postojeće razlike u odnosu na Direktivu 2013/55/EU, u 2017. godine izvršene su dodatne izmjene studijskog programa farmacije, koje su imale karakter izmjena od 20 do 60 ECTS bodova studijskog programa. Mogućnost izmjena zasniva se na članu 17. Uredbe o uslovima za osnivanje i početak rada visokoškolskih ustanova i o postupku utvrđivanja ispunjenosti uslova (Uredba o uslovima za osnivanje i početak rada visokoškolskih ustanova i o postupku utvrđivanja ispunjenosti uslova, "Sl. glasnik RS", br. 35/2011 i 51/2011).

Cilj izmjena jeste:

1. prilagođavanje studija farmacije naučnom i tehničkom napretku uključujući razvoj farmaceutske prakse, koji je u toku na prostoru Evropske unije i
2. usaglašavanje sa standardima susjednih zemalja (Hrvatska, Srbija), imajući u vidu da se veliki broj studenata iz tih zemalja školuje na našoj visokoškolskoj ustanovi. Na Farmaceutskom fakultetu u Beogradu, takođe, su izvršene izmjene studijskog programa u smislu uvođenja prakse na nivou desetog semestra.

Osnov za izmjenu studijskog programa jeste Direktiva 2013/55/EU Evropskog parlamenta o izmjeni Direktive 2005/36/EZ o priznavanju stručnih kvalifikacija. Naime, izmjenama Direktive su propisani minimalni standardi koje studijski program farmacije treba da sadrži, i to:

U članu 44. stav 2. izmjenjene Direktive daje se težište stručnom osposobljavanju farmaceuta koje će po izvršenim promjenama trajati jedan (deseti) semestar. Na studijskom programu farmacije studenti su izvodili ukupno 110 časova praktične nastave, a po izvršenim izmjenama studenti će imati 650 časova stručnog osposobljavanja, 110 kroz predmet Stručna praksa i 540 kroz Stručno apotekarsko osposobljavanje. Detaljnija analiza izmjene studijskog programa prikazana je u **Tabeli 4.**

Tabela 4. Izmjene broj 2. studijskog programa Integrisane akademske studije farmacije

R.B.	Naziv predmeta koji se mijenja	Naziv novouvedenog predmeta	Broj ECTS bodova koji se mijenja
1	Neorganske hemije 1	Farmaceutska etika i sociologija	3
2	Analitike 1	Farmaceutsko zakonodavstvo	2
3	Farmaceutske tehnologije 1	Farmakoterapija 1	3
4	Farmaceutske tehnologije 2	Farmakoterapija 2	3
5	Skinuti bodovi sa Bromatologije i Izbornog bl.7.	Klinička farmacija	3
6	Osnova industrijske farmacije	Biofarmacija sa farmakokinetikom	3
7	Stručne prakse	Farmaceutska regulativa u kontroli lijekova	3
8	Menadžment u farmaciji Toksikološka hemija. Izborni blok 8 Stručna praksa Diplomski rad (dio)	Dodiplomska praksa	18
UKUPNO			38

Izvor: Odluka Senata Univerziteta o izmjeni studijskog programa Farmacije

Zahtjev za licenciranje izmjena studijskog programa predat je Ministarstvu prosvjete i kulture Republike Srpske u julu 2017. godine (Zahtjev za licenciranje izmjena studijskog programa od 20 do 60 ECTS, br.01-2270/17 od 24.07.2017.godine). Komisija imenovana od strane Ministarstva rješavala je u postupku licenciranja predmetnih izmjena, u junu 2018.godine. Međutim, zbog neusaglašenosti postupanja Komisije sa članom 17.Uredbe, Univerzitet Bijeljina je podnio Obavještenje o povlačenju zahtjeva za obustavljanje postupka licenciranja predloženih izmjena studijskog programa farmacije Obavještnje o povlačenju (Zahtjeva za izmjenu studijskog programa br.01-2592/18 od 22.08.2018.godine), o čemu je Ministarstvo donijelo Zaključak o obustavljanju postupka za licenciranje izmjena integrisanog studijskog programa Farmacije (Zaključak o obustavljanju postupka za licenciranje izmjena integrisanog studijskog programa Farmacije, br.07.050/612-82-1/17 od 29.08.2018.godine).

Razvoj studijskog programa Sestrinstvo

Studijski program Sestrinstvo na Univerzitetu Bijeljina se izvodi u okvir Fakulteta zdravstvenih studija, koji traje tri akademske godine. Zbog specifičnosti nastanka Univerziteta Bijeljina, i karaktera statusne promjene spajanje uz pripajanje, kojom je Univerzitet Bijeljina preuzeo sva prava i obaveze od Koledža zdravstvene njege, studijski program Sestrinstvo je preuzet sa Koledža zdravstvene njege.

Prva izmjena ovog studijskog programa izvršena je 2013. godine, kojom prilikom su uvedena dva predmeta, Farmakoterapija 1 i Farmakoterapija 2. Izmjena je izvršena u obimu od 9 ECTS bodova, na Prijedlog Fakulteta zdravstvenih studija i Odluke Senata Univerziteta.

Tabela 5. Izmjene broj 1. studijskog programa Sestrinstvo

R.B.	Naziv predmeta koji se mijenja	Naziv novouvedenog predmeta	Broj ECTS bodova predmeta koji se mijenja	
			Prije promjene	Poslije promjene
1	Osnovi reumatologije	Farmakoterapija 1	4	4
2	Radiologija u zdravstvu	Farmakoterapija 2	5	5
UKUPNO			9	9

Izvor: Odluka Senata Univerziteta o izmjeni studijskog progama Sestrinstvo

Studijski program Sestrinstvo u budućnosti treba da izvrši dodatne izmjene, koje podrazumjevaju uvođenje završnog rada, dodatne prakse te predmeta iz oblasti Ginekologije. Navedene izmjene bi podrazumjevale uvođenje četvrte godine studija, što automatski podrazumjeva i promjenu zvanja po okončanju studija, tako da bi studenti nakon izvršene promjene sticali zvanje diplomirana medicinska sestra 240 ECTS bodova. Prema važećim propisima to bi podrazumjevalo izradu Elaborata o društveno ekonomskoj opravdanosti izmjene studijskog programa, a karakter izmjena podrazumjeva sve radnje kao da se radi o novom studijskom programu, tako da bi o Elaboratu morao da odlučuje Savjet za visoko obrazovanje Republike Srpske. Međutim, imajući u vidu činjenicu da od osnivanja Univerziteta Bijeljina, Ministarstvo prosvjete i kulture i Savjet za visoko obrazovanje Republike Srpske nisu dozvolili da se Univerzitetu Bijeljina dodijeli niti jedan studijski program, to je proširenje studijskog programa Sestrinstvo veoma upitno.

Struktura studenata medicinske struke na Univerzitetu Bijeljina

Imajući u vidu da Univerzitet Bijeljina svoju genezu ima u Visokoj školi „Koledž zdravstvene njege“ Bijeljina, to je i organizacija studija na ovoj visokoškolskoj ustanovi bila u određenoj mjeri drugačija, u odnosu na visokoškolske ustanove koje tek počinju sa radom. Tako je najveći broj studenata od početka rada Univerziteta upisan na Farmaceutskom fakultetu, jer je veliki broj studenata sa Koledža zdravstvene njege smijer Farmacije, trogodišnje studije, nastavio studiranje na Univerzitetu Bijeljina. Ovakvoj dinamici studiranja prethodile su određene aktivnosti na polju farmaceutske djelatnosti, prije svega intencijama Zakona o apotekarskoj djelatnosti, koji je imao tendenciju isključivanja diplomiranih farmaceuta 180 ECTS iz tima za rad u apotekama. Naime, Zakon o apotekarskoj djelatnosti je najprije predviđao da tim zaposlenih u apoteci čine magistar farmacije, farmaceutske tehničar i diplomirani farmaceut sa ostvarenih 180 ECTS bodova (Zakon o apotekarskoj djelatnosti, Sl.glasnik Republike Srpske, broj: 119/2008, 1/2012 i 33/2014). Međutim, kasnijim izmjenama Zakona, diplomirani farmaceuti su brisani iz teksta Zakona. Imajući u vidu da je studijski program Integrisanih akademskih studija farmacije na Farmaceutskom fakultetu koncipiran tako da predstavlja nastavak studija Farmacije koji je izvođen na Koledžu zdravstvene njege, to je veliki broj studenata i upisan sa Koledža zdravstvene njege. Univerzitet Bijeljina je 2012. godine počeo kao novoosnovana visokoškolska ustanova. Međutim, kako Univerzitet svoju genezu vuče iz Koledža zdravstvene njege, zatim kako je Dozvolom za rad bilo naloženo da Univerzitet izvede sve studente koji su započeli studije na Koledžu u vrijeme njegovog pripajanja Univerzitetu i pošto su Licencom obuhvaćene sve godine studija a ne samo prva, to se sa upisom studenata krenulo, ne od prve godine studija, nego se upis vršio na svim godinama. Iz tih raloga je Univerzitet imao mogućnost da već od 2013. godine izda diplome određenom broju studenata. U **Tabeli 6.** prikazan je broj studenata koji je upisan na Univerzitet, u periodu 2012-2018. godina.

Tabela 6. Pregled upisanih studenata na Farmaciju i Sestrinstvo od 2012 do 2018. godine.

Fakultet	Studijski program	Broj upisanih studenata							Ukupno
		12/13	13/14	14/15	15/16	16/17	17/18	18/19	12/17
Farmaceutski fakultet	Farmacija	218	39	35	26	61	50	55	475
Fakultet zdravst. Studija	Sestrinstvo	48	11	22	10	8	16	15	130

Izvor: Matične knjige upisanih studenata

Na osnovu prikazanih brojki evidentno je da na Univerzitetu Bijeljina broj upisanih studenata od godine do godine varira, bez obzira koji je studijski program.

Diskusija

Na osnovu izložene materije evidentno je da u okviru Univerziteta Bijeljina funkcionišu dva fakulteta sa statusom organizacionih jedinica, bez svojstva pravnog lica, Farmaceutski fakultet i Fakultet zdravstvenih studija, a u okviru kojih se izvodi nastava na studijskom programu Integrisane akademske studije farmacije i Sestrinstvo. Pored navednih fakulteta, na Univerzitetu još rade Fakultet za psihologiju i Poljoprivredni fakultet, međutim, može se primjetiti da je težište rada na fakultetima iz oblasti zdravstvenih nauka.

Da bi Univerzitet imao tendenciju razvoja neophodno je u sistem uključivati i druge studijske programe, te širiti vertikalno u sistemu obrazovanja, odnosno uvoditi master studije, a vremenom je potrebno preći i na treći ciklus studija. Kao pretpostavka uvođenja doktorskih studija, u sistem obrazovanja, jeste dobro razrađene studije na prvom i drugom ciklusu. Iskustva Univerziteta Bijeljina pokazuju da na nivou nadležnih republičkih institucija ne postoji raspoloženje za razvoj i širenje privatnih visokoškolskih ustanova.

Organizovanje studija iz medicinske oblasti, odnosno zdravstva, pored obaveze poštovanja navedenih propisa na nivou EU, sa sobom nosi niz problema za visokoškolske ustanove u Republici Srpskoj, pa tako i za Univerzitet Bijeljina. Ti problemi se odnose na permanentnu izloženost rizicima, koji se najpre tiču pokušaja da se putem zakonskih propisa i Strategije za razvoj visokog obrazovanja u Republici Srpskoj, studije iz oblasti medicinskih nauka izuzmu iz privatnog sektora. Zakonom o visokom obrazovanju izričito je naglašeno da visokoškolske ustanove mogu biti javne i privatne, pa su svi pokušaji izuzimanje studija iz oblasti zdravstva iz nadležnosti privatnih visokoškolskih ustanova blokirani.

Pored toga, problemi koji utiču na rad i razvoj Univerziteta, kada su u pitanju zdravstvene nauke, javljaju se i kod apliciranja za nove studijske programe. Naime, Zakonom o visokom obrazovanju je propisano da će Ministarstvo prosvjete i kulture Republike Srpske zatražiti mišljenje o elaboratu za novi studijski program od Savjeta za visoko obrazovanje i nadležnog ministarstva iz oblasti za koju se licencira studijski program (Zakon o visokom obrazovanju, op. cit., član 22. stav 3). Problemi nastaju prilikom tumačenja Uredbe, gdje se kaže da, ukoliko su mišljenja Savjeta i nadležnog ministarstva negativna, ministar donosi rešenje o odbijanju zahtjeva za licenciranje novog studijskog programa (Uredba, op.cit., član 16. stav 6.- 9). Međutim, Uredbom nije definisano kako ministar postupa u situaciji kada je jedno mišljenje pozitivno a drugo negativno. U ovakvoj situaciji Ministarstvo prosvjete i kulture RS, bar kada su u pitanju zahtjevi za licenciranje upućeni od strane Univerziteta Bijeljina, opredjeljuje se za rješenje kojim odbacuje zahtjev za licenciranje studijskog programa

Takođe, jedan od problema prilikom pribavljanja dozvole za rad za izvođenje novog studijskog programa jeste netransparentnost rada Savjeta za visoko obrazovanje, kao i ne sprovođenje detaljnih analiza pri utvrđivanju postojanja opravdanosti izvođenja studijskog programa

Zaključak

Univerzitet Bijeljina je putem Farmaceutskog fakulteta i Fakulteta zdravstvenih studija, odnosno kroz svoj šestogodnji rad, postao prepoznatljiv na prostorima Republike Srpske, BiH, i u susjednim republikama. Dalje aktivnosti, u smislu razvoja Univerziteta su u velikoj mjeri zavisne od stava nadležnog Ministarstva, a na tom putu trebalo bi urediti određene segmente rada i prilagoditi pripadajuće propise koji uređuju oblast visokog obrazovanja. Imajući u vidu da Savjet za visoko obrazovanje Republike Srpske obavlja ključne poslove u postupku izdavanja dozvole za rad, za izvođenje novog studijskog programa, to bi trebalo obezbjediti transparentnost kriterijuma na osnovu kojih Savjet donosi mišljenje o opravdanosti za izvođenje određenog studijskog programa. Zatim je neophodna dostupnost i bolje obavještavanje visokoškolske ustanove od strane Savjeta, o analizama na ocjenu opravdanosti, kako bi visokoškolska ustanova mogla dati argumentovane primjedbe na mišljenje, odnosno na osporavajući akt Ministarstva prosvjete i kulture Republike Srpske. Savjet za visoko obrazovanje treba da dobije adekvatniju infrastrukturu kako bi se obezbjedila institucionalizacija tog tijela, odnosno bolja koordinacija sa zainteresovanim stranama.

Bitan parametar koji bi doprinio da razvoj Univerziteta Bijeljina krene uzlaznom putanjom, jeste izmjena ili dopuna pojedinih odredbi pripadajućih propisa, kao što je dopuna Uredbe po kojoj se vrši licenciranje studijskih programa, a ovim putem bi regulisala i situacija kada u postupku jedan organ (Savjet za visoko obrazovanje i nadležno Ministarstvo) da pozitivno mišljenje a drugi organ da negativno mišljenje na elaborat o opravdanosti. U katkvom odnosu stavova (mišljenja), Ministarstvo prosvjete i kulture Republike Srpske treba da formira komisiju za licenciranje studijskog programa.

Vaoma bitan kriterijum dalje afirmacije Univerziteta Bijeljina i svih ostalih privatnih visokoškolskih ustanova u Republici Srpskoj jeste promjena stava Ministarstva prema privatnim visokoškolskim ustanovama, u pravcu faktičkog izjednačavanja sa javnim visokoškolskim ustanovama, što bi doprijelo i drugačijem tumačenju odredbi propisa, odnosno prihvatanju rješenja koje je povoljnije za zainteresovanu stranu.

Ono što je ključno u bolonjskom sistemu obrazovanja jeste činjenica da studijski programi moraju biti usklađeni sa određenim normativima i standardima koji važe u okviru Evropskog obrazovnog prostora. Iz ove činjenice proizilazi jedna od osnovnih poruka ovog rada, da visokoškolske ustanove koje ulaze u projekat uvođenja novih studijskih programa vode računa o primjeni propisa i standarda ne samo nacionalnih, nego i onih iz oblasti Komunitarnog prava, kojima se uređuje oblast obrazovanja i djelatnost koju će obavljati svršeni studenti određenog studijskog programa. U medicinskim, odnosno zdravstvenim naukama misli se, prije svega, na Direktivu 2005/36/EZ Evropskog parlamenta i Savijeta o priznavanju stručnih kvalifikacija i Direktivu 2013/55/EU Evropskog parlamenta i Savijeta o izmjeni Direktive 2005/36/EZ o priznavanju stručnih kvalifikacija.

Literatura

1. Zaključak o obustavljanju postupka za licenciranje izmjena integrisanog studijskog programa Farmacije, br.07.050/612-82-1/17 od 29.08.2018.godine.
2. Zakon o apotekarskoj djelatnosti, Sl.glasnik Republike Srpske, broj: 119/2008, 1/2012 i 33/2014.
3. Zakon o zvanjima koja se stiču završetkom visokog obrazovanja, Sl. glasnik Republike Srpske, br. 33/2014 i 63/2014.
4. Zahtjev za licenciranje izmjena studijskog programa od 20 do 60 ECTS, br.01-2270/17 od 24.07.2017.godine.
5. Obavještnje o povlačenju Zahtjeva za izmjenu studijskog programa br.01-2592/18 od 22.08.2018.godine.
6. Odluka Senata o izmjeni studijskih programa, br. 02-899/13 od 19.09.2013.godina.
7. Pravilnik o listi strukovnih, akademskih i naučnih zvanja, Sl.glasnik Republike Srpske, broj: 117/2014 i 83/2015.
8. Prijedlog izmjena studijskog programa Farmaceutskog fakulteta, br. 02-022-2/13 od 19.09.2013.god.
9. Priručnik za primenu kvalifikacionog okvira u visokom obrazovanju, Svjetski univerzitetski servis BiH, ISBN 978-9958-042-14-0
10. Rješenje o registraciji, Okružni privrednog suda u Bijeljini, broj 059-0-Reg-10-000 307 od 05.07.2010.godine
11. Saglasnost za registraciju naziva Univerzitet „Bijeljina“ Bijeljina, Opštinska uprava Bijeljina, broj: 02-014-1-338/09 od 09.04.2009.godine
12. Saglasnost na osnivanje Univerziteta Bijeljina, Minsistarstvo prosvjete i kulture Republike Srpske, broj 07.023/612-3-1/10 od 11.05.2010.godine
13. Studijski program Integrisane akademske studije farmacije, Farmaceutski fakultet Univerziteta Bijeljina, (dostupno na: <http://www.ubn.rs.ba/dokaz-o-podudarnosti-za-drugim-studijskim-programima>)
14. Studijski program Sestrinstvo, Fakultet zdravstvenih studija Univerzitet Bijeljina, (dostupno na: <http://www.ubn.rs.ba/dokaz-o-podudarnosti-za-drugim-studijskim-programima-0>)
15. Uredba, op.cit,član 16. stav 6.- 9.
16. Uredbe o uslovima za osnivanje i početak rada visokoškolskih ustanova i o postupku utvrđivanja ispunjenosti uslova ("Sl. glasnik RS", br. 35/2011 i 51/2011)
17. Član 42.stav 4. Zakona o visokom obrazovanju ("Sl. glasnik RS", br. 73/2010, 104/2011, 84/2012, 108/2013, 44/2015, 90/2016, 5/2017 - odluka US i 31/2018)